

השוקולד הדיאטתי הנמכר

בארץ מכדי חומר

החופץ בגוף לסוכר

אחד ממוצרי בית-החרושת עליה, הוא השוקולד הדיאטתי. מרבית לקנותו חוליי סכרת המבקשים דבר-מתיקה שאינם מכילים סוכר, האסור עליהם באיסור חמור. הם בטוחים כי השוקולד הדיאטתי הזה לא יזיק לבריאותם. משום שעל כל חפי-סות שוקולד רשום באותיות גדולות — "ללא סוכר". באותיות זעירות מפורט הר"כ החומרים שאותה חפיסת שוקולד מכיל, לה, ביניהם מופיעים השמות סורביטול ומאניטול.

אך שני חומרים אלה, שהם כהלים סוכריים, בעלי טעם ממתק, הופכים בגוף לסוכר. הם מעלים את כמות הסוכר בדם, בניגוד לסוכרין ולציקלמט, למשל, שאינם מוזיקים לחולי סכרת.

בארץ פועלת אגודה לחולי סכרת. האיגודה מקיימת פעילות הסברתית סדירה, מפצה בין חבריה עלון אינפורמטיבי הימיעץ להם בענייני תזונה.

למרבית הפלא, מעולם לא הוזכרה האיגודה את חבריה מפני השוקולד הזה. גם משרד-הבריאות טרם התערב בעניין.

פירסום

המילתמה על הפירסום

ראש עיריית

חולון הגיש אזהרות

המערכות העיתונות

למשרדי-הממשלה ולחברות הממשל-תיות יש הנחה בת 50 אחוזים במודעות שאותן הם מפרסמים בעיתונות. על-פי חוק מיוחד, חייבים העיתונאים להעניק הנחה זו לכל מודעה המגיעה אליהם דרך ליטת-העיתונות הממשלתית.

כונתו של חוק זה הייתה, במקורה, לגבי המודעות הרישומיות של הממשלה, החייבות בפרסום. אולם אסאט התרחבה היריעה, המודעות הנוכחות בפירסום כזה כיום הן גם אלו של מועצת הלוו, הקוראות לאזרחים לאכול ביצים, וגם מודעות פסטיבל-הקולנוע בצפת.

העיתונאים, הכבולים על-ידי החוק, ניסו מיספר פעמים להתמרד כנגד החלת ההנחה הזו על מופעים או עסקים מסחריים, אולם מחלקת-הפירסום הממשלתית, בראשותו של יהודה צאיג, הצליחה להדוף התנגדויות אלה, והפכה למישרד-פירסום בעל תקציב-ענק.

עם התקף הצימצומים האחרון, החליט יושב-ראש מרכז השילטון המקומי ומי שמכהן גם כראש עיריית חולון, פינחס אילון, להקים לו אימפריית-פירסום כדוגמת זו הממשלתית. אילון חישב, כי העיריות והמועצות המקומיות מפרסמות מודעות בכמה מיליוני לירות בשנה, ומשלימות עבורן מחיר מלא.

מודעות העיריות הן, בדרך-כלל, הודעות עירוניות שונות, מודעות-אבל-השתתפות-בשמות, וכן מודעות-יוקרה, בעיקר של העיריות הגדולות, בשנת בחירות מגיעות מודעות העיריות לכדי אלפי ספרים של אינצ'ים יקרים.

אילון החליט להקים מישרד-פירסום בין-עירוני, שיהיה בבעלות מרכז השילטון המקומי, אשר יהווה צינור לכל פירסומי העיריות והמועצות המקומיות. הוא פנה למרבית העיתונאים, ודרש מהם להעניק את ההנחה בת 50 האחוזים גם לליטת-הפירסום העירונית שהוא עומד להקים. העיתונאים, הסובלים בימים אלה מירידה ניכרת במודעותיהם, סירבו. עבור שחברות מיסחריות יכולות לקצץ במיספר מודעותיהם, הרי סוג המודעות של העיריות הוא כזה החייב בפירסום, וההנחה עליהן היא הפסד מוחלט עבורם.

אולם אילון לא ויתר. הוא שלח אולי טיטום למינהלות העיתונאים, והודיע להם כי עיתון שלא יקבל את הסדר ההנחה, לא יקבל מודעות מאף רשות עירונית אחת. עתה ממתינים העיתונאים, מישרדי העיריות והעיריות לראות מי יישבר ראשון במילחמת זו.

צוות מצומצם של 20 אנשי-מישטרה, בהם 15 קצינים

ורואה-חשבון יחיד, מופקדים על הטיפול בשערוריות

הענק הכלכליות שהסעירו את המדינה והחובקות עולם

כבל שניניים

במשך תקופה של למעלה מחמש שנים, בה שלט במטה הארצי של מישטרת ישראל המשולש רוט-שוריקופל, ישב ב"מקרה" אחד החוקרים הכישרוניים והישרים ביותר של המישטרה: סגן-ניצב בנימין זיגל, עורר-דין במיקצועו. אחרי פעילות עניפה ועשירה בתחום החקירות, הועבר זיגל לעבודה מישטרית אפורה במטה הארצי. רק עם מינויו של רב-ניצב שמואל רוזיליו כמפקד המישטרה, הוחזר זיגל למחלקת-החקירות שבמטה הארצי.

כריעה תחת

המעמסה

יום, ראש מחלקת-החקירות במטה הארצי הוא חת-ניצב יחזקאל קרתי, שכבר עזב את המחלקה וחזר אליה פעמים אחדות. קרתי משרת במישטרה מזה 26 שנים. הוא עורר-דין במיקצועו, ועומד דים לרשותו 55 קצינים (במחלקה כולה עובדים 70 איש בלבד). קרתי כפוף ישרי רות לניצב אריה שור, ראש אגף החקירות. מרבית החקירות הפליליות נעשות במחזור זים השונים. בירושלים נעזר קרתי בסגן-ניצב שמואל מרכוס, ובתל-אביב בסגן-ניצב בנימין זיגל, שמונה כראש המדור לחקירות-החלואה.

הצוות הדל בתל-אביב מונה 20 עובדים, מהם 15 קצינים שמתוכם 10 אקדמאים, שני כלכלנים, רואה-חשבון אחד וחמישה מישטרים. שניים נוספים עוסקים בסטיסטיקה.

ראשי הצוותים במדור הם: רב-פקד משה שבתאל — כלכלן; פקד שלמה פרידמן — בעל ניסיון רב בחקירות כלכליות, עבד במחלקה לחקירות כלכליות של המישטרה, ורב-פקד יוסף רוזנברג, גם הוא חוקר-לש-עבר במחלקה הכלכלית.

על שולחנות מישרדי המדור בתל-אביב הצטברו כבר אלפי עמודי מיסמכים וחומר רב ושונה, שמרביתם ממנינים לסיסמול השמות שעל התיקים רבים ושונים אף הם: אבנר תומר, בנק ארץ-ישראל—ברר-טניה, החברה לישראל, צ"ס, חמישה רואי-יש להגיש שאף אחד מהם לא יזכה לעיון מעמיק, למישטרה אין פשוט די כוח-אדם לשם כך.

שלושת ראשי-הצוותים האלה נעזרים ב-ניסיונו הרב של רב-פקד גורמן פייט, המ שוגע-לדבר, רואה-חשבון שגויס למישרטלה לפני כשנתיים. קודם-לכן עבד פייט, שהוא אדם דתי חבוש-כיפה, כחשבונאי ראשי בתעשייה האווירית.

המישטרה מנהלת כעת משא-ומתן עם חמישי-הרואי-חשבון, במאמץ לשכנעם לעבור לעבוד במדור התל-אביבי. כן פירסמה המישטרה מודעה, הקוראת לרואי-חשבון לבוא להצטרף לשורותיה. חמישה רואי-חשבון — הרי זה כטיפה בים. פייט נאלץ כיום להתרוצץ כאחוז-דיבוק בין תיק לתיק, בין פרשה לפרשה. אם הוא עדיין מחזיק מעמד בלחץ הכבד שבו הוא נתון, הרי זה רק בזכות נאמנותו ומסירותו ליעוד שבחר לו. אך כמה זמן יוכל אדם אחד

מאת

מרסל זוהר

רק מאוחר יותר התברר לראשי מישטרת ישראל, כי המישטרה השווייצית אינה מוסרת מידע כלכלי. שיתוף-הפעולה היחיד די המתקבל מצד מישטרה זו הוא בתחום הפשעים הפליליים. מבחינת שילטונות שווייץ, מישטרה כלכלית היא בתחום מישרדה-אוצר בלבד.

בעיקבות תקרית זו חוסלה כליל אחת-לקה הכלכלית במטה הארצי של מישטרת

סגן-ניצב זיגל

חזר מהפסוק

ישראל, לאחר דרד-תלאות ארוכה, שנמ שכה שנים אחדות ואשר במהלכה נפתחה המחלקה ונסגרה פעמים אחדות.

בשנת 1961, למשל, היה במטה הארצי של מישטרת ישראל אגף-חקירות ובו הי מחלקה לחקירות פליליות, אשר אליה הועברו גם החקירות הכלכליות. ראש המדור הכלכלי היה אז רב-פקד שמואל רוט, אשר פרש השנה משירותו בדרגת ניצב-מישטרה ועבר לעבוד במישרד-הבריחה. תחת וויליאם רובינסון.

גם קצינים בכירים אחרים של המישרטרה, אשר שירתו במחלקת-החקירות, עברו לעבוד אצל אנשי-עסקים ידועים, בעלי בנקים וחברות מיסחריות. הקצין אברהם לס, לזוגמה, פרש מהמישטרה ועבר לעבוד בשירותו של טיבור רוזנברג.

די בוקר בבוקרו נעצרת מכונית בפתח בית-המישטרה המחוזי בתל-אביב, וממנה יורד גבר לבוש חליפה אלגנטי. הוא מלווה תמיד על-ידי חוקר של המטה הארצי של מישטרת ישראל.

למרות שנגד הגבר המהודר הוגש כבר כתבי-אישום, ממשיכים אנשי מדור חקירות ההונאה של המטה הארצי ללוות אותו מבית-המעצר לבית-המישטרה. זהו האוצר החשוב ביותר המצוי בידיהם כיום — אות ומופת להצלחתם.

הגבר הוא יהושע בר-ציון, מנכ"ל בנק ארץ-ישראל—ברייטניה, שעד לפני כשבוע היה האדם היחיד שנעצר עד-כזה על-ידי המישטרה, מבין כל המעורבים בפרשיות השחיתות הכלכלית הגדולות שנחשפו לאחרונה.

משאיות וניידות-מישטרה מוסיפות להעביר מיסמכים אל בניין המטה הארצי, השוכן מול תחנת-הרכבת הישנה לירושלים, ברחוב הרכבת בתל-אביב.

כאן, בבניין זה, מצוי הקו הראשון של חזית מלחמתו של המימסד בשחיתות. לכאן מעבירים את הוראותיו של היועץ-המישטרי-לממשלה לפתוח תיקי-חקירה.

היועץ המישטרי מורה לתת-ניצב יחזקאל קרתי, ראש מחלקת-החקירות במטה הארצי, לפתוח בחקירה. קרתי מזמין לירושלים את סגן-ניצב בנימין זיגל, השניים עוברים יחד דיו על רשימה מצומצמת המונה שמות שלושה קצינים, ראשי-צוותים, העומדים לרשותם במטה בתל-אביב.

על מי יסילו את המשימה החדשה? הבחירה אינה קלה, כי כל אחד משלושה קצינים אלה מטופל כבר בערימות של תיקים ישנים, והשלושה גס-יחד כורעים תחת המעמסה.

המשאיות פורקות טונות של מיסמכים. מי יעבור על כל החומר הרב הזה? מתי יבוצעו המעצרים? האם יובאו כל החשודים, בעלי השמות המצלצים, לבית-המישטרה? האם יהיה ביכולתם של אנשי מדור חקירות-ההונאה לגבור על המעמסה הכבדה, לעצור ולהביא את החשודים לדיון? האם קיימת בכלל מישטרה כלכלית בישראל?

היכן המישטרה

הכלכלית?

בשנת 1966 נסע קצין-המישטרה אפרים הופשטטר (אלירום ז"ל, מי שר נצח לאחר-ימכן בתורכייה), ממישטרת ישראל לשווייץ, ופנה אל השילטונות בארץ זו בבקשה לקבל מידע אודות פרשות סומפריין, יקותיאל פדרמן, ברצי רענני, "מניין אתה?" שאלו עמיתיו השווייציים. "המישטרה הכלכלית של ישראל", השיב להם הופשטטר, "ואני מבקש מידע..."

"נא לעזוב את שווייץ מיד", הודיעו לו אנשי מישטרת שווייץ בנימוס החלטי.

"אתה מהלל!"
הופשטטר לא הבין בדיוק מדוע, אך הוראה היא הוראה. הוא נאלץ לחזור לישראל בידיים ריקות.